

Зашто протестанти нису послушали Томислава Николића?

Пише: Владан Миланко
петак, 01 август 2008 21:25

Митинг подршке Радовану Караџићу није се завршио планираном “медијском шетњом”, упркос позивима Лидије Вукићевић и Томислава Николића, који су од протестаната изричито тражили да прекину сукобе с полицијом, као и да престану с уништавањем жардињера, канти за смеће, излога продавница, итд. Овај пример јасно говори пар ствари о идеологији, које се итекако супротстављају неким општим местима која се непрестано понављају.

На пример, опште је место да идеологија заслепљује, “зомбификује”, претвара “слободног појединца” у “апарат који се некритички и беспоговорно покорав”. Кад се осврнемо на пример са овог митинга, да ли се неко од оних који су се тукли са полицијом “покорили” јасним инструкцијама добијеним од стране заменика председника СРС-а, Томислава Николића? Није. Да ли је неко од оних који су се тукли с полицијом и уништавали жардињере, канте за смеће, а онда чак и бину са које су говорили њихови политички истомишљеници или представници, уопште пратио говор својих идеолошких представника? Опет, није.

Иако су они који су изазивали сукобе носили мајице са оцилима, орловима, и другим српским амблемима, вође националистички оријентисаних странака нису успели да добију њихову пажњу. А није као да ти, који су правили сукобе, не поштују Томислава Николића, Лидију Вукићевић итд., или пак идеале које ови заступају. Поштују их они, и слушају их, на крају на њихов позив су се и окупили на Тргу републике, на митингу који је организовао СРС. Па, ако их поштују, ако се иначе одазивају на њихове позиве, шта је онда сад било у питању, зашто их сада нису слушали?

У једном моменту је Александар Вучић зашао међу групу тих који су се тукли са полицијом, да би их зауставио. Ови су га испоштовали, на тренутак су прекинули сукобљавања, али су се онда латили столица са бине и почели да поново нападају полицију. Опет, ништа од “зомбификованих живих аутомата које контролишу њихови идеолошки лидери”. Како и зашто?

Па, тако и зато што идеологија, супротно устаљеним схватањима, не поробљава, не “зомбификује”, не контролише, већ баш супротно од тога. Идеологија ослобађа, обезбеђује простор за слободно уживање. Ту је “исплата” идеолошких субјеката за њихов “рад”, на месту слободе и уживања. Ови који су се тукли са полицијом искрено подржавају Радована Караџића и идеале СРС-а или ДСС-а као и лидере тих странака, у то нема сумње. Али, на питање “зашто?”, зашто их поштују, подржавају, покорављају им се (повремено), добија се само један одговор: то раде због слободе на уживање које им ови обезбеђују.

На идеолошки диктум се не пристаје због било чега мањег од слободе. Идеолошким субјектом се не постаје из било ког другог разлога до баш из жеље за слободом на уживање, које одређена идеологија може (или се верује обећањима идеологије да то може) да пружи. Зато, када су Томислав Николић, Александар Вучић или Лидија Вукићевић покушали да обуздају масу, која их иначе подржава, ови су се “с поштовањем оглушили” о те покушаје да их спрече да добију оно због чега су и били ту на првом месту: због уживања у неспутаној слободи, коју су онда упражњавали путем

Зашто протестанти нису послушали Томислава Николића?

Пише: Владан Миланко
петак, 01 август 2008 21:25

сукобљавања са органима реда и закона.

На идеологију се пристаје, идеолошком диктуму се покорава, у оној мери у којој, те док она, успева да пружа слободу и уживање. Чим она то престане да пружа, дотадашњи идеолошки субјекти почињу да излазе из оквира те идеологије. Тако је било и овом приликом.

Па кад Филип Шварм, уредник недељника Време, каже да је СРС одговоран за неред на овом митингу, или када Ивана Момчиловић, новинарка Б92 каже да је СРС “наводно планирао медијску шетњу”, тиме имплицирајући да је СРС наводно планирао једно а заправо планирао нешто друго, тј. планирао је баш то што се десило, да се откаже медијска шетња и да настану сукоби са полицијом, онда ту као да очајнички покушава да се одржи слика за коју је јасно да нема везе с истином, слика о идеологији као оној која ограничава, спутава. Тиме што се СРС криви за поступке својих симпатизера или бар симпатизера заједничких идеала, покушава се да се одржи она слика о идеологији као о мастерминд-у који иза кулиса повлачи све нити. Што је, иначе, опште место, које датира још из доба хладног рата, када се на Западу говорило о СССР-у као о једној великој луткарској представи, у којој су сви лутке које померају “они од горе” (насупротив тој слици, испостављала се слика о слободном Западу, где је свима обезбеђена слобода на уживање).

Међутим, са примерима као што је овај о ком је овде реч, та и таква теза о идеологији запада у велике невоље. Јер, ако се идеологија показује као оно што не само да не спутава већ чак обезбеђује слободу на уживање, онда се губи та хињена разлика између “идеолошког” и “неидеолошког”. У најмању руку, та подела престаје да важи, ако се базира на оваквим критеријумима. А ако се овакви закључци прате консеквентно, стиже се до неких још непријатнијих ствари. Ако се на идеологију пристаје док она обећава или обезбеђује слободу на уживање, а са њом се раскида када почне да га санкционише (као што је сада био случај са СРС-ом чији позив на прекид сукоба није прихваћен), онда се залази на један терен на ком се многе ствари појављују као битно друкчије него пре тога. На пример, залази се на терен на ком се не може пристати на осуђивање лидера за поступке оних који су их пратили.

Одједном, ту и тако нестаје оних који су “само пратили наређења надређених”, јер се недвосмислено показује да се наређења надређених прате само док иста та наређења обезбеђују уживање онима који их прате. Нестаје оне квази-мудрости која говори о заједници “малих” које успевају да посвађају “велики”; нема више изговора типа: “ми смо се сви волели, само су нас они на врху посвађали”. Одједном, када оваква закључивања применимо на актуелна збивања, долазимо до тога да је бесмислено судити лидеру босанских Срба, Радовану Караџићу, а не судити као подједнако кривима или као још “кривљима” онима који су извршавали његова наређења. Јер, није ли Радован Караџић, баш као и Томислав Николић на овом митингу, био неко чија су се наређења пратила или не у складу са проценом колико ће то слободе на уживање донети онима који пристају (или не) да та наређења послушају.

Па се тако, на пример, Радован Караџић (као и сви њему слични по томе што се у њих

Зашто протестанти нису послушали Томислава Николића?

Пише: Владан Миланко
петак, 01 август 2008 21:25

инвестира као у “мозгове” који стоје иза одређених злочина) показује као неко чија се улога у ратним злочинима намерно увећано преувеличава, и то баш зато да би се сачувала слика о “великом вођи који повлачи конце”, те о идеологији која спутава, контролише, “зомбификује”. А то се ради јер да нема те слике не би било ни свих оних који нас великодушно ослобађају “идеолошке заслепљености”. Они би изгубили своју мету, свој мрачни лик у огледалу на који упиру као на главног и одговорног кривца, и тако се преко њега сами легитимишу баш као његов опозит. Они би се, онда, са својим обећањима да ће нас ослободити “спутавајућих окова идеологије”, појавили само као још једна идеолошка струја, ни гора ни боља, бар кад је у питању то да ли се ради о идеологији или не. То је прави залог те приче, приче коју причају они који нас “ослобађају од идеологије” и потом уводе у “праву стварност”.

Читајући даље нека скорашња збивања у истом овом кључу, могло би се рећи да је, после свих обећања која је давао Борис Тадић, како ће нас увести у “реалност а избавити од идеолошких привида деведесетих” и сл., после дугог низа пар ексцелленце идеолошких и идеологизирајућих потеза, коначно направио корак у добром правцу тиме што је увео “прислушкивања” електронске поште. Јер, испада тако, тек је један недвосмислени рестриктивни чин један прави чин субверзије идеологије. Тадићев режим, са увођењем “прислушкивања” електронске поште, тако, показује да је надмашио своје нове партнере, СПС, по сличности са оним режимом за који још увек постоје неке (иако сасвим малобројне) симпатије с лева, наиме, са стаљинизмом. Наизглед парадоксално, тек увођење контроле, увођење санкционисања слободу на уживање, који се иначе сматрају чиновима који карактеришу један тоталитарни режим, идеологија наилази на по њу субверзивне елементе. Тако је и режим Бориса Тадића, после дугачког низа обећања, коначно направио макар један прави корак у правцу субверзије идеологије. Наравно, како тај режим јесте далеко од тога да буде конзистентан кад су у питању такве радње, за очекивати је да је слобода на уживање ту санкционисана једнима само зато да би припала другима, тј. баш њима који је сада санкционишу. Но, нема везе, јер добар корак остаје добар; па чак и кад је урађен из погрешних разлога из њега се може нешто корисно научити.